

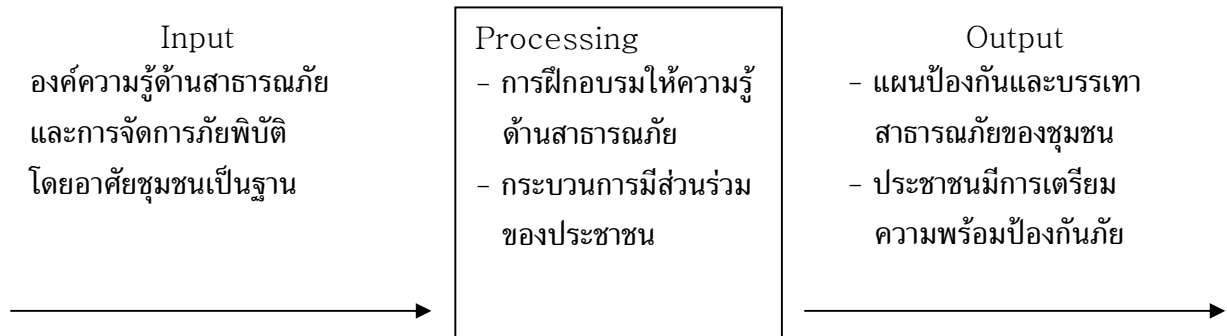

กรมป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย

คู่มือการปฏิบัติงาน
กระบวนการ เสริมสร้างศักยภาพชุมชน
ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน
สำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย

หน้าที่ 1/5

การวิเคราะห์กระบวนการ (Input-Output Analysis) :

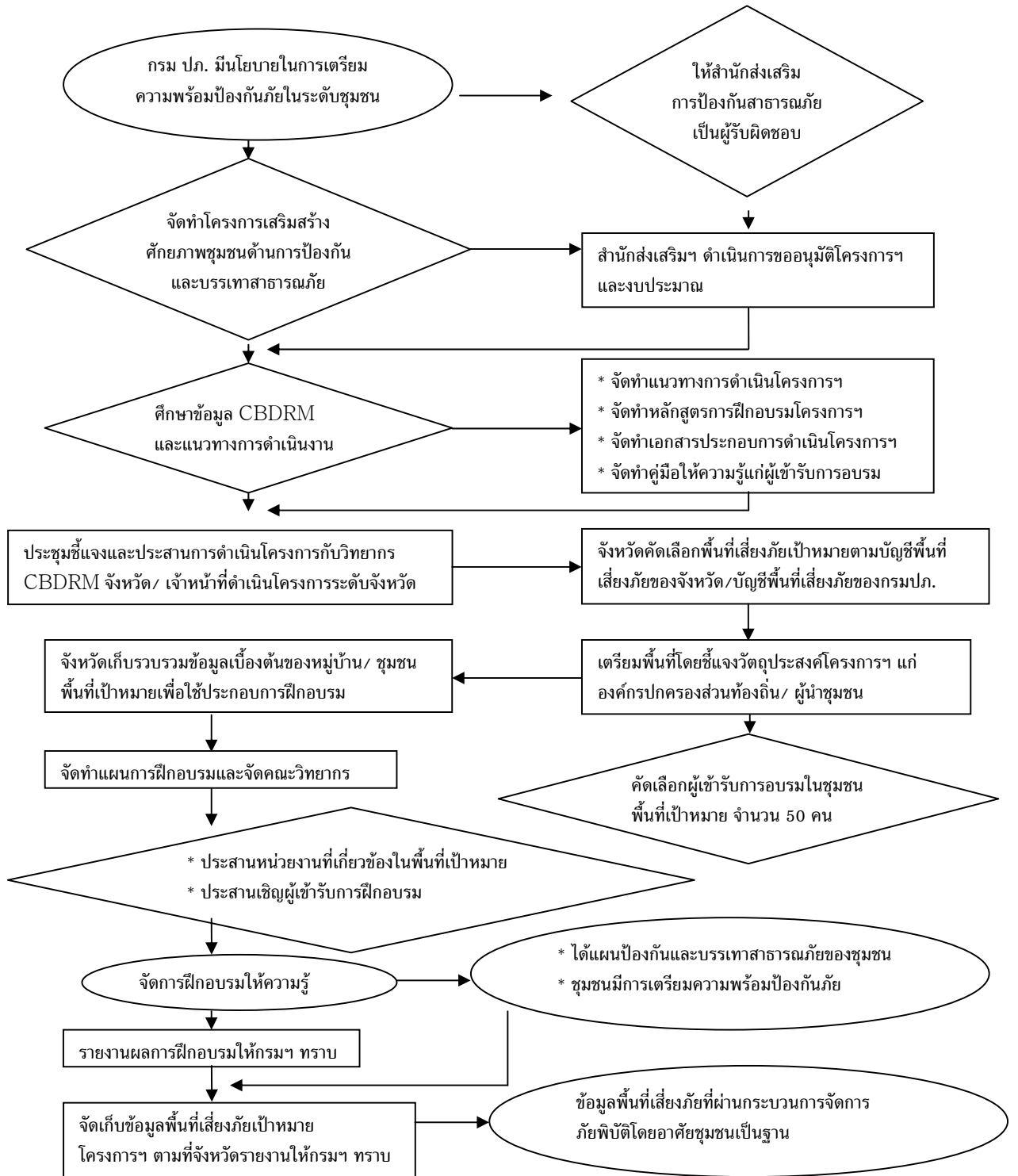

กรมป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย

คู่มือการปฏิบัติงาน
กระบวนการ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน
ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน
สำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย

หน้าที่ 2/5

Work Flow เรื่อง : การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สัญลักษณ์

- = กระบวนการ
- = การตัดสินใจ
- = กิจกรรม/ภารกิจ
- = ทิศทางการเดินของลำดับขั้นตอน

กรมป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย

คู่มือการปฏิบัติงาน

กระบวนการ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน
ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน
สำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย

หน้าที่ 3/5

รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีดังนี้ :

ขั้นตอนที่ 1 สำนักส่งเสริมฯ จัดทำโครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ขั้นตอนที่ 2 สำนักส่งเสริมฯ เสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 3 สำนักส่งเสริมฯ จัดทำ

- แนวทางการดำเนินโครงการฯ
- หลักสูตรการฝึกอบรมโครงการฯ
- เอกสารประกอบการดำเนินโครงการฯ
- คู่มือให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมและจัดพิมพ์ประกาศนียบัตรผู้เข้ารับการอบรม

ขั้นตอนที่ 4 สำนักส่งเสริมฯ จัดประชุมชี้แจงโครงการและประสานการดำเนินโครงการกับวิทยากร
CBDRM / เจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการของจังหวัด

ขั้นตอนที่ 5 จังหวัดคัดเลือกพื้นที่เสี่ยงภัยเป้าหมายตามบัญชีพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัด หรือบัญชีพื้นที่เสี่ยงภัย
ของกรม ปภ.

ขั้นตอนที่ 6 สำนักส่งเสริมฯ โอนเงินให้จังหวัดดำเนินการจัดอบรม และมีหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการโอนเงิน
งบประมาณเพื่อดำเนินโครงการฯ

ขั้นตอนที่ 7 จังหวัดเตรียมพื้นที่ และชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการฯ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ ผู้นำชุมชน
ในพื้นที่เป้าหมายพร้อมคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 50 คน

ขั้นตอนที่ 8 จังหวัดเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของหมู่บ้าน/ ชุมชนพื้นที่เป้าหมาย เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 9 จังหวัดจัดทำแผนการฝึกอบรม โดยระบุวัน เวลา สถานที่ฝึกอบรมและจัดคณะวิทยากร CBDRM
ที่จะลงพื้นที่ไปฝึกอบรมให้กับชุมชนพื้นที่เป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 10 จังหวัดประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายและประสานเชิญผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 11 จังหวัดดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ตามหัวข้อ ดังนี้

วันที่ 1 - จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

- แนวทางการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน
- ข้อมูล (ปฏิทินเตือนภัย / แผนที่ชุมชน / พื้นที่เสี่ยงภัย / พื้นที่ปลอดภัย)
- วิเคราะห์ปัญหา / จัดลำดับความสำคัญของปัญหา/ กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา

วันที่ 2 - การจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนในการจัดการสาธารณภัย

- แนวทางการจัดทำแผนชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- แบ่งกลุ่มจัดทำแผนชุมชน (มีแผนงานและคณะกรรมการรับผิดชอบ)
- จำลองการฝึกซ้อมแผน
- มอบหมายภารกิจให้ชุมชน

ขั้นตอนที่ 12 จังหวัดรายงานผลการฝึกอบรมมายังกรมฯ พร้อมส่งแผนการติดตามการดำเนินงานของชุมชน
ที่ผ่านการฝึกอบรมเสร็จสิ้น

กรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน สำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย	หน้าที่ 4/5
ขั้นตอนที่ 13 สำนักส่งเสริมฯ จัดเก็บข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยเป้าหมายโครงการฯ ตามที่จังหวัดรายงานมา พร้อมดำเนินการโอนเงินงบประมาณติดตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน ขั้นตอนที่ 14 จังหวัดดำเนินการติดตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชนฉบับสมบูรณ์ ส่งมายังกรมฯ เพื่อรวบรวมจัดเก็บเป็นข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้ผ่านการอบรม CBDRM และ ชุมชนมีการเตรียมความพร้อมป้องกันภัย พร้อมทั้งส่งแผนชุมชนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 15 สำนักส่งเสริมฯ สรุปรายงานผลการดำเนินโครงการให้กับผู้บังคับบัญชารับทราบ (ในขั้นตอนที่ 1-15 ใช้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับกรมฯ และระดับจังหวัด ใช้ระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ ภายในสิ้นปีงบประมาณ) หมายเหตุ : จังหวัด หมายถึง คณะวิทยากร CBDRM ของจังหวัด และเจ้าหน้าที่ของจังหวัดผู้รับผิดชอบโครงการฯ		
มาตรฐานงาน : 1. วิทยากรของโครงการฯ ควรผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐานของกรมหรือของหน่วยงานอื่น 2. การคัดเลือกพื้นที่เสี่ยงภัยที่เป็นพื้นที่เป้าหมายโครงการ จะต้องมีที่มาที่อ้างอิงได้จริง ตามบัญชีพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัด/ บัญชีพื้นที่เสี่ยงภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย /บัญชีพื้นที่เสี่ยงภัยของหน่วยงานอื่น 3. การดำเนินการฝึกอบรมจะต้องดำเนินการตามหลักการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนพื้นที่เสี่ยงภัยเป้าหมายโครงการฯ 4. ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับชุมชนที่จะต้องมี ได้แก่ - แนวทางการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน - ข้อมูลชุมชน (ปฏิทินภัย / แผนที่ชุมชน / พื้นที่เสี่ยงภัย / พื้นที่ปลอดภัย) - การวิเคราะห์ปัญหา / การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา/ การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา - การจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนในการจัดการสาธารณภัย - การจัดทำแผนชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจะต้องมีแผนงานและระบุบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน - การจำลองการฝึกซ้อมแผน - การนำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชนที่ผ่านการฝึกซ้อมเรียบร้อยแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเหมาะสมกับชุมชน 5. ระยะเวลาการฝึกอบรม หลักสูตร 2 วัน ซึ่งดำเนินการในรูปแบบของการบรรยายและแบ่งกลุ่มดำเนินกิจกรรม 6. สถานที่ดำเนินงานพื้นที่เสี่ยงภัย 75 จังหวัด		

กรมป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัย

คู่มือการปฏิบัติงาน
กระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน
ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน
สำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย

หน้าที่ 5/5

7. ชุมชนเกิดความตระหนักและมีการเตรียมความพร้อมป้องกันภัย ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้
- มีการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ระบุบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
  - มีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน ที่นำมาปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับชุมชน

ระบบติดตามประเมินผล :

1. มีการออกแบบสอบถามเพื่อการติดตามประเมินผลโครงการฯ ดังนี้
  - ตอนที่ 1 เรื่องข้อมูลเบื้องต้นของชุมชน
  - ตอนที่ 2 เรื่องข้อมูลก่อนการจัดฝึกอบรม
  - ตอนที่ 3 เรื่องข้อมูลหลังการจัดฝึกอบรม
2. ในแบบสอบถามการติดตามประเมินผลโครงการฯ จะต้องลงลายมือชื่อของผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ ปก.จังหวัด ที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการฯ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ ปก.เขต ที่เป็นผู้กำกับดูแล
3. การติดตามประเมินผลโครงการฯ สำนักงาน ปก.จังหวัด ดำเนินการโดยให้ผู้นำชุมชนจะเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเพื่อการติดตามประเมินผลโครงการฯ 1 ชุมชน ต่อ 1 ชุดแบบสอบถาม โดยมีศูนย์ฯ ปก.เขต เป็นผู้รวบรวมส่งกรมฯ

ผู้จัดทำ .....
(ห.ส.จรรยา ใจอุดม)
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ป้องกันภัย
วันที่จัดทำ ..... / ..... / .....

ผู้ตรวจสอบ .....
(นายณชนนที สนประเสริฐ)
ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนการมีส่วนร่วม
วันที่จัดทำ ..... / ..... / .....

ผู้อนุมัติ .....
(นายอดิศักดิ์ เทพอาสน์)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย
วันที่จัดทำ ..... / ..... / .....

ภาคผนวก

ประมวลภาพกิจกรรมโครงการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ประจำปีงบประมาณ 2551

